
In memoriam

Mate Zorić

Šibenik, 1927. – Zagreb, 2016.

Odsjek za talijanistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Katedra za talijansku književnost i kulturu oprostili su se u petak, 21. listopada od svoga zaslužnoga člana, *professora emeritusa* Mate Zorića. Tom sam prigodom o profesoru Zoriću govorila prije svega iz svojega kuta, na temelju svojih osobnih uspomena od prije više od pola stoljeća, uspomena koje sežu u doba kad je taj veliki erudit, talijanist i komparatist svakodnevno iz svojega obiteljskog stana na petome katu Savske 1b silazio k nama na četvrti kat, da bi u radnoj sobi zajedno s mojim ocem, Franom Čalom, pisao *Classici e moderni della letteratura italiana*, udžbenik talijanske književnosti na kojemu će zatim stasati deseci talijanističkih naraštaja, pa i naraštaj kojemu sama pripadam. Dok su profesor Zorić – kojega smo moja sestra i ja zvale dundo Mate – i moj otac radili, igrala sam se na podu slušajući kako raspravljaju o meni tada nerazumljivim važnim pitanjima. Nisam mogla slutiti koliko duboku čežnju za studijem talijanske književnosti u moj dječji um neprimjetno usađuju njihovi nepronični razgovori.

Neizmjernu profesorovu učenost i neprocjenjivo vrijedne plodove njegova istraživanja povijesti književnih razmjena hrvatske i drugih slavenskih kultura s Italijom postala sam kadra uistinu cijeniti tek mnogo godina poslije, kao studentica talijanistike, a zatim kao lektorica te zatim i doktorandica pri Katedri za talijansku književnost, na čemu mogu zahvaliti povjerenju koje mi je na temelju mojega rada ukazao upravo profesor Zorić. Tek tada sam shvatila zašto se moj otac svojem kolegici i suradniku uvijek divio kao pravog riznici svakovrsnih znanja. Suzdržan i naoko strog, iskreno i potpuno zaokupljen znanošću, profesor Zorić ulijevao je strahopoštovanje pa je svoje učenike, među koje sam imala čast da me uvrsti, poticao da se trude što bolje udovoljiti visokim kriterijima i radnoj disciplini što ih je sam njegovao. No to veću su težinu imali svaka dobra ocjena i pozitivno mentorsko mišljenje koje bi izrekao o našem studentskom odnosno istraživačkom radu.

Profesor Zorić nije težio za medijskom pozornošću, nego je svoje krupne priloge hrvatskoj humanistici stvarao samozatajno, u tišini arhiva, knjižnica i svojega kabineta. Tako su nastale stotine njegovih znanstvenih članaka i rasprava (koji tematski obuhvaćaju raspon od Dantea do talijanske neoavangarde) te njegovi dragocjeni radovi, počevši od ranog djela *Marko Kažotić (1804.-1842.)* (Zagreb 1965), za kojim su slijedile rasprave *Romantički pisci u Dalmaciji na talijanskom jeziku* (Zagreb 1971) te epohalno i u međunarodnim razmjerima važne knjige *Italia e Slavia. Contributi sulle relazioni letterarie italo-jugoslave dall' Ariosto al D' Annunzio* (Padova 1989) i *Dalle due sponde* (Rim 1999); od Zorićevih znanstvenih djela na hrvatskome jeziku treba spomenuti i *Književne dodire hrvatsko-talijanske* (Split 1992) i novo izdanje studije o romantičkim piscima u Dalmaciji na talijanskom jeziku, *Sjenovita dionica hrvatske književnosti* (Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 2014). No svoj matični Odsjek i ukupnu hrvatsku talijanistiku profesor Zorić nije zadužio samo knjigama koje će ga nadživjeti, nego je djelatno oblikovao i usmjeravao istraživački rad svojih kolega i učenika, godine 1988. pokrećući i dugi niz godina vodeći najdugovječniji znanstveni projekt na Odsjeku za talijanistiku, *Hrvatsko-talijanski književni odnosi*, te uređujući osam zbornika radova toga projekta. Projekt je uspješno nastavila voditi Zorićeva nekadašnja učenica Sanja Roić.

Uz istraživački, leksikografski, prevoditeljski, nastavnički i mentorski rad na diplomskom i poslijediplomskom studiju, profesor Zorić obnašao je i mnoge visoke dužnosti na Filozofskome fakultetu, od dužnosti Predstojnika Katedre za književnost i pročelnika Odsjeka, preko dužnosti prodekana za znanost, ravnatelja te dekana Filozofskoga fakulteta od 1980. do 1984. Gostovao je kao predavač na sveučilištima u Rimu, Firenci, Milanu, Veneciji, Veroni i drugdje te sudjelovao na četrdesetak međunarodnih znanstvenih skupova.

Za svoj je znanstveni i kulturni rad profesor Zorić dobio mnoštvo uglednih priznanja: godine 1974. Zlat-

nu medalju Regione di Campania (za studije o Manzoni); godine 1978. Srebrnu medalju za članstvo u Međunarodnome odboru prigodom proslave 200. obljetnice Uga Foscola; 1979. Zlatnu medalju grada Firence za izdanje sveukupnih Danteovih djela u hrvatskome prijevodu, zajedno s Franom Čalom; 1981. Medalju Certalda za hrvatsko izdanje Boccacciovih djela, također s Franom Čalom; diplomu Talijanskog instituta u Zagrebu. Od predsjednika Republike Italije primio je odličje reda Cavaliere nell'Ordine al Merito della Repubblica Italiana.

Godine 1997. njegov mu je matični Odsjek za talijanistiku odao počast znanstvenim skupom pod naslovom "Talijanističke i komparatističke studije u čast Mati Zoriću", čiji su prilozi okupljeni u istoime-nom zborniku, a iste je godine Senat Zagrebačkoga sveučilišta, na prijedlog Filozofskog fakulteta, donio

odluku da mu se dodijeli počasno zvanje *professor emeritus* zbog posebnih zasluga za napredak i razvitak Sveučilišta te za međunarodno priznatu nastavnu i znanstvenu izvrsnost u polju filologije.

Profesor Zorić bio je jedan od utemeljitelja i dugogodišnji suradnik časopisa *Književna smotra*, a među člancima koje je u njemu objavio osobito su dragocjene studije o talijanskim piscima koji su pisali o Hrvatima i hrvatskoj književnosti. *Književnu smotru* čitao je sa zanimanjem sve do posljednjega broja i komentirao objavljene radove.

U ovim vremenima kad se čini da su na niskoj cijeni akademski integritet, odanost znanosti i intelektualni napor, činjenica da će djela profesora Zorića nadživjeti njegov smrtni vijek pruža nam vjeru u smisao s onu našega rastanka od neprežaljenoga velikana hrvatske znanosti o književnosti.

Morana ČALE